

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštni stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petitvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Vabilo na naročbo.

„Primorec“ končuje z današnjo številko svoj prvi letnik in danes 14 dni nastopimo z božjo pripomočjo drugo leto svojega življenja. Ako si je „Primorec“ pa že prvo leto pridobil obilo prijateljev, čitateljev in podpornikov, ni dvoma, da se odslej to število izdatno pomnoži, kajti zanaprej bo izhajal na 4 in večkrat na 8 takih straneh, kakoršne so današnje. In celoletna naročnina za tak listič znaša

 le 80 kr.

Vsaka slovenska hiša more ugrešiti to svotico, za katero dobi vsakih 14 dni obilo mikavnega in poučnega berila.

Nadejamo se zategadel, da se pomnoži število naših naročnikov, kajti naša srčna želja je, da bi vsaka številka obsegala 8 takih strani. To si gotovo želé tudi naši dosedanji naročniki in čitatelji. Ako pa hoté, da se čim prej uresniči njihova in naša želja, trudijo naj se, pridobiti listu novih naročnikov. — Naročnino treba plačevati naprej.

Uredništvo in upravnništvo
„Primorca“.

Listek.

ZLOČIN.

Ruski spisal A. Čehov. Poslovenil A. K. Idanovič.

„Kdo je tu?“

Nič odgovora. Čuvaj ne vidi ničesar, vendar razločno sliši skozi bučanje vetra in šumenje dreves, da gre nekdo pred njim skozi drevored. Sušceva noč zakrivala je zemljo v oblake in meglo, in čuvaj misli, da so se zemlja, nebo in on sam s svojimi mislimi združili v strašno veličino, neprodarno temo. Le tipajoč more dalje.

„Kdo je tu?“ vpraša zopet čuvaj, in zdi se mu, da čuje šepetanje in zadrževan smeh. „Kdo je tu?“

„Jaz strček, ...“ odgovori starikav glas.

„A kdo si ti?“

„Jaz. ... popotnik.“

„Kak popotnik?“ zakliče jezno čuvaj, hoteč na ta način prikriti svoj strah. „Tebe pač vrag tod okoli nosi. Plaziš se, satan, po noči po pokopališču!“

„Ali je tu pokopališče?“

„Kaj pa drugega? Razume se, da je pokopališče! Ali ne vidiš tega?“

„Ah, ah, ah. ... Marija, ti nebeška kraljica“ Pri tem je čuti stokanje starega moža. „Ničesar ne vidim, strček, ničesar. ... Poglej

Deželni zbor.

V torek ob 11. predpoldne je bila prva seja deželnega zbora goriskega. Predsedoval je deželni glavar Franc grof Coronini; vlado je zastopal namestniški svetovalec Alojzij vitez Bosizio. Na obeh straneh je po devet poslancev; na slovenski strani ni dr. A. Gregorčiča, na italijanski pa Del Terra, ker sta bolna.

Deželni glavar otvori sejo z italijanskim nagovorom; umes je spregovoril tudi nekoliko slovenskih stavkov. Omenil je spremembo dunajske vlade. Vladin zastopnik pozdravi zbor kakor po navadi s kratkim nagovorom v obeh jezikih. Na to so deželni glavar v krasnih besedah spominja umrlega deželnega poslanca notarja gosp. Jos. Ivančiča, na kar zbor v znamenje sožalja ustane s sedežev.

Deželni glavar čita v slovenskem jeziku obljubo, katero storé novoizvoljeni poslanci, na kar novi zastopnik slovenskih trgov visokor. g. Alfred grof Coronini izreče svoj „obljubim“.

S tem je bila sklenjena otvorilna seja.

Ob 11^{1/2} se je vršila druga seja. Zapisnikar prečita v obeh jezikih zapisnik prve seje. Deželni glavar naznani celo vrsto peticij za podpore, ki se izročé odsekom, v katerih področje spadajo.

Odbornik dr. N. Tonkli čita predlog deželnega odbora zastran začasnega pobira-

nja deželnih doklad, dokler ne bo potrjen deželni proračun.

Predlog je bil sprejet in se glasi:

Od 1. januarja 1894. do časa, ko se objavi cesarska potrdba deželnozbornskih sklepov zastran pobiranja davkov za deželni in zemljiščno-odvezni zalog v letu 1894., pobirale se bodo sledeče naklade:

I. za odvezni zalog doklada po 9% na skupno svoto vseh državnih izravnih davkov;
II. za deželni zalog

a. doklado po 8% na skupno svoto vseh državnih zemljiščnih davkov;

b. doklada po 12% na skupno svoto državne najemnine, hišnine, obrtnine in dohodnine;

c. doklada 20% na užitnino mesa, vina in mošta;

d. davščina 50 kr. od vsakega hektolitra na drobno potočenega piva, in

e. davščina 18 kr. od vsakega litra na drobno potočenih žganjin, navedenih v I. členu, B. II. 1. točka, postavbe 18. maja 1875. (drž. zak. št. 84) in 10 kr. od vsakega litra na drobno potočenih žganjin omenjenih v 2. točki istega postavnega člena.

Isti poročevalec čita drugo poročilo deželnega odbora, s katerimi predloži zboru proračune za l. 1894. Konečno se je vršila volitev treh stalnih odsekov.

Prihodnja seja bo po praznikih.

vendar, kaka tema, kaka tema! Temno je, kakor v brlogu; ta tema, strček! Ah, ah, ah...”

„Toda kdo si pa ti?“

„Jaz — romar, strček, popoten mož!“

„Pravi vrage, taki ponočnjaki. ... Da, to so romarji! Pijanci. ...“ mrmra vsled potnikovih besed in vzdihljejev pomirjeni čuvaj. — „Z vami se le greši. Celi dan pijančujejo taki potepuhi in po noči jih vrag okoli goni. Meni se je pa vendar tako zdelo, da nisi sam tukaj, ampak več, dva, trije.“

„Sam sem, strček sam. Čisto sam. ... Ah, ah, ah. ... O naši grehi. ...“

Čuvaj zadene ob moža in obstoji. „Kako si pa vendar prišel sem?“ vpraša.

„Zašel sem, ljubi mož, šel sem proti Mitrijevemu mlinu in sem zašel.“

„Hola, ali je tu pot k Mitrijevemu mlinu? Neumnež! Ako hočeš k Mitrijevemu mlinu priti, moraš se držati bolj na levo iz mesta po veliki cesti. V svoji pijanosti si dobre tri vrste preveč prekoračil. Gotovo si v mestu pregloboko pogledal v kozarec!“

„Grešil sem, strček, grešil. Res je bilo tako, nočem zamolčati greha. Kako naj pa grem dalje?“

„Pojdi vedno naravnost po tem kraju, da prideš do ograjenega prostora. Od tam obrni se takoj na levo in idi skozi celo pokopališče do malih vrat, katera odpri; potem

pa pojdi v božjem imenu. Samo pazi, da ne padeš v jarek. Tam za pokopališčem greš vedno ob polju, da prideš do velike ceste.“

„Bog ti daj zdravje, strček. Marija, nebeška kraljica, naj te varuje in ti bode milostna. Toda ti bi me vendar spemil, ljubi mož! Bodi tako dober in spremi me tja do vrat!“

„Seveda, čas imam sedaj! Pojdi sam!“

„Bodi usmiljen, spominjal se te bodem za to v svoji molitvi. Ničesar ne vidim, temno je, kakor v brlogu, niti roke ne vidim pred očmi! Ta tema, ta tema! Spremi me, prijatelj!“

„Nimam časa ukvarjati se še s spremljevanjem. Ako bi hotel vsakogar takó razvaditi, potem bi mi že presedalo to večno spremljevanje.“

„Za pet ran božjih, spremi me! Ničesar ne vidim in bojim se sam iti po pokopališču. Strašno je, strček, strašno, močno se bojim, ljubi mož.“

„Ti si siten“, vzdihne čuvaj. — „Dobro tedaj, idi!“ Čuvaj in potnik začeta iti. Oba gresta drug poleg drugega, ramo ramena se dotikajoč in molčita. Vlažni, ostri veter brije njima v obraz in drevje, katerega se morata ogibati, stresa nanju šumeč in stokajoč velike kaplje. ... Po drevoredu bilo je skoro polno luž.

Goriške novice.

Neveselo vest moramo sporočiti svojim čitateljem za letošnji Božič. Naš visokočislani gospod poslanec dr. Anton Gregorčič je zopet zbolel; lanska bolezen, ki ga je dolgo časa hudo mučila, se je povrnila in vrgla ga v posteljo. Doslej bolezen ni huda; tudi se zdravnik velec. g. dr. Aleksij Rojic trudi z vso svojo znano spretnostjo in neutrudnostjo, da še o pravem času prepreči nevarnost, ki bi lahko nastopila, ako bi se bolezen le količkaj zanemarila. Zato zremo polni upanja v bodočnost, katera naj bi gospodu poslancu povrnila dragoceno zdravje.

„Slovanska knjižnica“. — V soboto je izšel 6. snopič, v katerem je pričeta krasna povest „Stara Romanka“ iz peresa odlične poljske pisateljice K. Orzeszkove. Povest bo dovršena v 7. snopiču, v katerem priobčimo tudi životopis in oceno sloveče Poljakinje. — Goriški naročniki dobé v soboto 6. in 7. snopič skupaj vezan. Vemo, da mnogim ni bilo prav, ker niso dobili 6. snopiča; prepričani pa smo, da bodo zadovoljni z dvojnati 6. in 7. snopičem, ki jim prinese celotno povest.

V Trstu je naša knjižnica na prodaj pri knjigotržcu Rafaelliju na borsnem trgu in pri tobakarnarju Lovrenčiču nasproti velike vojašnice. To na znanje tisti prijateljici in „nekdanji učenki“, ki je vprašala po tem. Prosimo jo, naj bi knjižnico priporočila tudi svojim tovarišicam in znankam — in naznala svoje ime.

„Goriška tiskarna“ izdeluje prav krasne posetnice ali vizitnice v ličnih šatuljah. Naročila z dežele izvršuje z obratom pošte. Kdor želi posetnice v elegantnih šatuljah z okrašenim naslovnim pokrivalom, naj to pri naročilu povelj. — Ker za novo leto potrebuje marsikdo posetnice, prosimo, da naši prijatelji ne prezrejo tega naznanila.

Hripa ali influenza hudo gospodari po naših krajih; po nekod je ni hiše, kjer bi se

„Ničesa vendar ne morem razumeti“, reče po daljšem molku čuvaj, — „kako si ti sem prišel? Vrata so vendar zaklenjena. Ali si morebiti skočil čez ograjo? Ako si ograjo preskočil, tedaj je to za starega moža — najzadnje!“

„Ne vem, stricek, ne vem. Kako sem prišel sem, tega sam ne vem. Vrag je pač vganjal burke z menoj. To je kazen božja. Res vragove spletke, satan vzel mi je čute. Ti pa, stricek, si gotovo čuvaj tukaj?“

„Jaz sem čuvaj.“

„Ali si ti jedini čuvaj na pokopališču?“

Udarec vetra je bil tako silen, da sta oba za jedno minuto obstala. Ko se je nekoliko umirilo, odgovori čuvaj: „Mi smo tukaj trije; jeden leži za mrzlico, drugi pa spi. Midva se menjava.“

„Takó, takó, bratec, takó. Kakšna sapa je vendar to, kakšna sapa! To slišijo gotovo tudi ljubi mrtveci... Ah, ah, ah...“

„Od kod pa prideš vendar?“

„Od daleč, doma sem od daleč, od Vologde. Potujem v svete kraje in molim za dobre ljudi. — Gospod, reši in usmili se nas!“

Čuvaj postane za malo časa, da prižge svojo pipico. Za potnikovim hrbtom sede na tla in potroši nekaj žveplenk. Svit prve žveplenke plapolajoč razsvetli za trenotek kos drevoreda na desni, beli spomenik z ange-

ne utihotal ta neljubi gost. V Gorici je prav močno razširjena; ni je rodbine, da ni hripavih bolnikov, po nekod leži celo po več oseb. — Tudi „Soča“ in „Primorec“ sta ta teden le z veliko težavo prilezla na dan vsled te neprijetne prikazni.

Z Vipavskega nam poročajo:

Influenca se epidemično širi po vsi Vipavski dolini. Po vsih vaseh jo imamo, in redka je hiša, da bi je ne bila obiskala. Bolniki se zdravijo večinoma z domačimi zdravili. Kdor prvi ali drugi dan po napadu dobro zgrize in zavžije obilico surovega kislega zelja (kapusa), je čez tri dni zdrav; drugi se uspešno zdravijo z lipovim čajem, zalitim z domačim žganjem.

Volitve za kupčijsko zbornico se bližajo. Imeniki so že razpostavljeni od 15. t. m. Delo torej prične! — Komisija je v Gorici nalepila le laske razglase po mestnih voglih! Ali se ti razglasi ne tičejo slovenskih trgovcev in obrtnikov v Gorici?

Umrli. — V torek večer je umrla gospa Katarina Golja, tašča gg. Klavžarja in Obizzija, v 80. letu svoje starosti. Do zadnjega je bila trdna, zdrava in čudovito mladeniškega duha. Pogreb se je vršil učeraj ob 2 pop. Žalostnima rodbinama naše iskreno sožalje.

V sredo večer je umrl vmirovljeni c. kr. gozdnar Franc Svoboda tudi v 80. letu starosti. Pokojnik je bil bralni ud „Slov. bralnega in podp. društva“. Pogreb bo danes ob 2. pop izpred Vindsbahove vile pod kapelo.

Božičnica „Sloginih“ zavodov dovršila se je v nedeljo popoldne po navadi drugih let v popolno zadovoljnost in veselje „Sloginega“ odbora, učiteljskega osebja, starišev in poslušalcev, a najbolj še v veliko radost naše mile mladeži. Ker v čitalnični dvorani ni toliko prostora, da bi bilo navzočih vseh 400 otrok, bilo je odbranih poleg sodelujočih otrok le še nekoliko drugih iz ostalih razredov; ostali so bili obdarjeni v šoli. Spored se je izvršil prav dobro; otroci so krasno peli, izborna deklamovali in igrali.

ljem in temen križ; svit druge žveplenke, katera je svetlo vzplamtela, a jo veter ugasnil, švigne kakor blisk na levo in v temi razloči se le še vogel kake ograje; tretja žveplenka razsvetli desna in leva spomenika, temni križ in ograjo, katera obdaja grob otroka.

„Spé dragi mrtveci, ljubeznivi!“ mrmra potnik in glasno vzdihne. „Spé bogati in revni, pametni in neumni, dobri in slabi ljudje. Sedaj so vsi jednaki. In spali bodo, dokler jih ne pokliče na sodnji dan trobente glas. Naj jih pripelje Bog v svoje kraljestvo in jim dodeli večni mir!“

„Sedaj hodiva tukaj, toda pride čas, ko bodeva tudi midva tu počivala“, reče čuvaj.

„Takó je, takó. Vsi, vsi bomo počivali. Ni ga človeka, da ne bi moral umreti. Ah, ah, ah... Naša dejanja so hudobna, naše misli zvičajne! O ti grehi, grehi! O moja grešna, nenasitna duša, moje poželjivo telo! Razjezil sem gospoda in rešenja ne bodem našel niti na tem, niti na onem svetu. Zabredel sem v greh, kakor črv v zemljo.“

„A umreti moramo vendar.“

„To je ravno, da moramo.“

„Božjepotniku umreti je pač ložje, nego komu nas“, reče čuvaj.

„Božjepotniki so tudi različnih vrst. Nahajajo se pravi božjepotniki, kateri so Bogu všeč in pazijo na svojo dušo, in taki, ki se

Vsi darovi te „božičnice“ so vredni nad 400 gld. In ves ta denar je nabran z radodarnimi doneski ali pa so došli darovi v blagu od trgovcev in obrtnikov.

Darovi so sledeči:

Celih oblek za dečke 19, celih oblek za deklice 50, čevljev 47 parov, nogavic 23 parov, hlače za dečke 31, jopičev za dečke 11, predpasnikov 39, rutic 72, kap 10, rut za glavo 8, srajc 1, zapestnic 8, koškov 14, torbic 17, molitvenikov 7, map 4, punčic 4, skatljic s svinčniki 27, večje število raznih igrač, brezpetniki 1, sladčic 410 kosov, velikih kolačev 410, jabolk 130 kilov. — Veliko šolskih potrebščin ima vodstvo še na razpolago, da jih bo delilo po potrebi med letom. Vsak otrok je nekaj dobil.

„Slogini“ zavodi stanejo okoli 4500 gld. na leto, a vendar so rodoljubi in človekoljubi oskrbeli za Božič nad 400 gld. darov naše nježni mladini. Bog povrni vsem dobrotnikom! Slava slovenski požrtvovalnosti!

V Ločniku bo v tamošnjem slovenskem otroškem vrtu „Božičnica“ jutri teden 30. t. m. ob 2½ popoldne. — Kdor se zanima za naše otročice v tej pofurlanjeni vasi, prihiti naj pogledat v soboto, da bo videl, kakó lepo napreduje ta deca, ki je bila za slovenstvo že skoro izgubljena.

Naš urednik pred sodiščem. — L. 1893. je prav rodovitno na tožbah proti našemu uredniku; o nekaterih ni ničesa znano širšemu občinstvu, ker molčimo o njih. Le toliko rečemo, da so nam sodnijski sluge skoro dan za dnem v uredništvu ali v tiskarni.

Tudi učeraj je stal naš urednik pred sodiščem. Po znani tiskovni pravdi z znanim profesorjem Babschem je „Soča“ objavila došle radodarne doneske v pokritje tožnih stroškov. „Soča“ je bila zaplenjena, a tudi uredniku je državno pravdnistvo podalo kazensko ovadbo po § 310. kaz. zak. Toda pozneje je opustilo ta način preganjanja in zatožilo urednika le radi zanemarjanja dolžne

le po pokopališčih plazijo po noči, da bi vragu napravili veselje... Dà! Marsikater božjepotnik te, ako ga ravno veseli, tako udari s sekiro po glavi, da dušo izdahne.“

„Čemu tako govoriš?“

„Le tako... Glej, tukaj so, kakor se mi vidi, vratica. Dà, odpri jih vendar, dragi!“

Čuvaj odpre tipaje vratica, pelje potnika za rokav ven in reče: „Tukaj je konec pokopališča. Sedaj pojdi vedno ob polji, da prideš do velike ceste. Toda tukaj precej je mejni jarek, ne padi... Kakor hitro pa prideš na veliko cesto, obrni se na desno in tako idi do mlina — —“.

„Ah, ah, ah...“ vzdihuje potnik po kratkem molku. — „Jaz pa mislim, da nimam sedaj nikakega povoda, da bi šel k Mitrijevem mlinu... Kateremu vragu na ljubo naj bi hodil tja? Jaz bodem rajše stal tukaj, prijatelj, pri tebi...“

„Čemu hočeš tu stati?“

„Samo tako... V tvoji družbi je bolj prijetno...“

„Tu si si pa pač lepega kratkočasneža poiskal! Ti si božjepotnik, jaz pa vidim, da ljubiš burke...“

„Gotovo jih ljubim!“ reče potnik hripavo smijoč se. — „Oj dragi moj, dragi moj! Ti se boš pač še dolgo spominjal mene, božjepotnika!“

pazljivosti, kakor je na Hrvaškem navada, kedar hočejo s kakim listom bolj na kratko opraviti. — Toda sodnik prve instance je izrekel, da ni pristojen soditi v tej zadevi, ko je urednik sam spisal zaplenjeni članek. Državno pravdnštvo je podalo utok, vsled katerega je okrožno sodišče razsodilo, da sodnik prve instance ni imel pravice, sam izreči svoje nepristojnosti, pač pa razsoditi po svojem prepričanju. Vsled tega se je vršila učeraj nova obravnava pri c. kr. mestno-odrejenem sodišču.

Obravnava se je vršila kakor prvič pred c. kr. sodnim pristavom gosp. Covicem. Zatoženi urednik se je pozival na svoje izjave pri prvi obravnavi, namreč da je toženi članek sam spisal s tisto pazljivostjo, ki je potrebna pri spisih, ki gredo v javnost. O kakem zanemarjanju dolžne paznosti torej tu ne more biti govora. Tu se samo upraša, ali je urednik kriv pregreška po §. 310. kaz. zak. ali ne, a o tem je drugo sodišče merodajno soditi. — Državnega pravdnika namestnik se na kratko poziva na svoje razloge pri prvi obravnavi in na izvode svojega utoka proti takratni razsodbi in zahteva, naj sodišče kaznuje urednika v zmislu obtožnice. (Kazen po predlogu državnega pravdnštva bi utegnili biti precej občutna, vrhu tega bi nas doletela izguba pri varščini ali kavciji najmanj 60 gld.)

Sodnik pa izreče razsodbo v imenu Njegovega Veličanstva cesarja, s katero je bil urednik — **oproščen**.

Zastopnik državnega pravdnštva naznanil priziv. — Cela zadeva pride torej zopet v drugo instanco. O eni in isti zadevi bodo torej v vsem skupaj štiri obravnave, dve v prvi in dve v drugi instanci. — Naj še kdo reče, da l. 1893. ni bilo rodovitno na sitnostih in težavah za našega urednika!

„Rinnovamento“ pred sodiščem. — Kakor delata „Eco“ in „Corriere“ že od prvega začetka, takó je tudi „Rinnovamento“ z začetkom novembra l. 1892. dobil odgovornega urednika A. Marega, o katerem se res more soditi na prvi pogled, da ni pravi urednik, ki bi bil duša pri listu. Vendar pa ima vse zakonite lastnosti, ki se zahtevajo od takega urednika, gotovo pa ne manjših od odgovornih urednikov pri dveh drugih italijanskih listih v Gorici.

Koncem maja je državno pravdnštvo ukazalo preiskavo v uredništvu, v tiskarni in v stanovanju odgovornega urednika, da bi našlo rokopis nekaterih zaplenjenih člankov proti tržaški vladi in židom. Marega so redarji zgrabili kar na ulici in tirali ga k preiskovalnemu sodniku, kjer je ves prestrašen izpovedal, da on ni urednik, da ničesa ne vé, da je le služabnik pravega urednika g. Ivana Kušarja itd. — Na podlagi njegove izpovedbe je državno pravdnštvo zatožilo Marega, tiskarja Obizzija in pravega urednika Kušarja zaradi pregreška po §. 9. tisk. zak., t. j. zaradi krivega naznanila odgovornega urednika. — Tiskar Obizzi in urednik Kušar sta bila dalje zatožena pregreška po §. 24. t. z., ker sta v drugi izdaji neke številke ponatisnila članek, ki je bil zaplenjen v prvi izdaji. — Urednik Kušar je bil dalje zatožen zanemarjanja dolžne pažnje zaradi cele vrste zaplenjenih člankov proti vladi in židom.

Obravnava je trajala od 9½ zj. do 1. pop. in od 4. do 8¼ zvečer. O. in K. je zagovarjal dr. Stanič iz Tolmina. Bilo je zaslišanih več prič. Marega je trdil, da pri listu ni imel nikakega vpliva, marveč da je bil le Kušarjev sluga in razpošiljalec lista. Obizzi je dejal, da on je tiskar, ki se ne peča v podrobnosti pri listu; zanesel se je, da je vse v redu in z mirno vestjo prevzel tisek. Kušar pa se je branil, da odgovornega uredništva ni hotel spočetka sprejeti, ker ni poznal tukajšnjih odnošajev in osebnih razmer. Odgovorno uredništvo je prevzel Marega. — Dr. Stanič je izborno vršil svojo nalogo in s svojim konečnim zagovorom je dosegel med poslušalci najugodnejše utise. — Dosegel je, da je bil g. Ivan Kušar oproščen tretje obtožbe, ki je bila najhujša in najnevarniša. Vsi trije obtoženci so pa bili obsojeni v zmislu prvih dveh točk obtožnice, namreč: Anton Marega na 4 dni zopora in 15 gld. globe, Anton m. Obizzi na 7 dnij zopora z enim postom in 20 gld. globe, Ivan Kušar pa na 10 dnij zopora in 35 gld. globe.

Povedali smo prav malo o tej zadevi, a uverjeni smo, da naši čitatelji sami dostavijo ono, kar smo mi zamolčali.

Radovedni smo, kdaj se bo vršila obravnava proti „Eco“ in „Corrieru“ zaradi pregreška pod §. 9. t. z.

Čudna zaplemba. — „Rinnovamento“ je bil tam po leti zaplenjen zaradi nekega zaljubljenega pisma, katero je baje nekdo pisal iz Trsta pobegli mladi trafikantini v Gorico. Ker je državno pravdnštvo menilo, da je bilo ono pismo podtaknjeno nekemu javnemu dostojanstveniku, zaplenilo je isto številko „Rinnovamenta“. Uredništvo je podalo utok, ki je pa bil odklonjen v obeh instancah. Zadnji „Rinnovamento“ je priobčil razsodbo — in glejte! — državno pravdnštvo je zaplenilo tudi — razsodbo c. kr. okrožnega sodišča. Prav radovedni smo, ali okrožno sodišče potrdi to zaplembo in ako to stori, kakó jo utemelji.

Zanimivo knjižico je sestavil gosp. Ivan Bresnig, davkarski uradnik v Gorici. Imenuje se: „Kilometrischer Strassen-Zeiger der gefürsteten Grafschaft Görz und Gradisca“. Obsega 32 strani na trdnem, lepem papirju in stane 25 kr. V knjižici je navedena oddaljenost vseh vasij ob cestah od Gorice in od sosednjih vasij ali od drugih imenitnejših krajev. To delce je sestavljeno z vso skrbnostjo, da se lahko zanesemo na podatke v njem. Ni dvoma, da bodo kolesarji, turisti ali hribolazci, uradniki in drugi potniki radi segali po tej knjižici. Prodaja jo knjigotržec g. Pallich na Travniku.

Kakó so malenkostni. — Neka uboga Slovenka v Ločniku, je imela iz občinske denarnice 1 gld. podpore na mesec za otroka. Ker je pa začela pošiljati v slovenski otroški vrt, je tamošnje novo županstvo odtegnilo to podporo. To je prvi „junaški“ čim slovenskih renegatov proti lastni krvi. Zapomnimo si: zob za zob!

Novo pevsko društvo. — V dveh številkah „Sočee“ smo govorili o novem pevskem in sploh glasbenem društvu, ki se snuje v Gorici. Za to društvo je veliko zanimanja v Gorici in okolici. Pevski zbor bo zelo močan in bo imel več vej po okolici. Vsaka vas bo imela samostojen zbor; vsi pevovodje bodo udje osrednjega odbora, ki bo določeval, katere pesmi naj se enakočasno učé. Pred večjimi koncerti pa se bodo vršile skupne vaje v Gorici. Krasna misel!

Poleg pevskega zbora osnuje se v društvu tudi orkester, ki bo nastopal bodisi sa-

„Zakaj naj bi se pač spominjal tebe?“
„Takó, takó... Jaz sem te pač premeteno ogoljufal... Sem li mar božjepotnik? Saj vendar nisem...“

„Kdo pa si potem?“
„Mrtvec.... Prišel sem ravno iz rakve.... Ali se še spominjaš ključarja Gubareva, kateri se je obesil v masljanici*)? Tu sem ravno isti Gubarev...“

„Zlaži se še več!“
Čuvaj mu ne verjame, čuti pa po vsem telesu tako težak in mrzel strah, da se z mesta premakne in začne proti vrticam tipati...
„Počakaj no, kam hočeš?“ reče potnik ter ga prime za roko. — „Ah, ah, ah... pogledj, pogledj, kakov da si! Ali me hočeš samega tu pustiti?“

„Izpusti me!“ vpije čuvaj in se trudi svojo roko oprostiti.
„Stoj mirno! Ako ti zapovem mirno stati, tedaj stoj... Ne poskušaj iztrgati se,

kleti pes! Ako ti je življenje drago, stoj mirno in molči, dokler jaz zahtevam... Le ne ljubi se mi krvi prelivati, sicer bi bil že zdavnej končal, podli... Stoj mirno!“

Čuvajeve noge se šibijo. V strahu zatisne oči in tresoč se po vsem telesu, nasloni se na ograjo. Rad bi vpil, toda ve, da bi se njegovo vpitje ne čulo do hiše... Poleg njega stoji potnik in ga drži za roko... Tri minute nekako molčita oba.

„Jeden leži za mrzlico, drugi spi, tretji pa spremlja potnike“, mrmra božjepotnik. „To so pridni čuvaji, vredni svojega plačila! Ne, brate, tatovi so še vedno ročnejši bili, nego čuvaji! Stoj, stoj, ne premakni se...“ Molk traja kakih petnajst minut. Nakrat se začuje po vetru žvižg.

„Tako, zdaj pojdi!“ reče potnik in spusti roko.

„Pojdi, in zahvali se Bogu, da si ostal pri življenju...“ Potnik tudi zažvižga, steče od vratice proč in sliši se še, ko skoči čez jarek.

Nekaj slabega sluteč in še vedno v

strahu trepetajoč odpre čuvaj negotov vratica in teče z zaprtimi očmi nazaj. Na ovinku pri velikem drevoredu sliši nekoga hitro iti, in kateri ga šepetaje vpraša:

„Ali si ti, Timofej? Kje je pa Mitka?“
Ko je ves dolgi drevored pretekel, zapazi v temi mal, nejasen ogenj. Čim bolj se bliža ognju, tem bolj ga je strah in tem bolj se ga lasti slutnja o nekem zlu.

„Kakor se vidi, je ogenj v cerkvi“, misli si. „Kako pa pride ta tja? Reši, usmili se, kraljica nebeška! Da, tako je!“

Minuto dolgo stoji čuvaj pred razbitim oknom in zre osupel na prostor pred oltarjem... Mala voščena sveča, katero so pozabili tatovi ugasniti, baklja vsled prepaha skozi okno dela nerazločne, rdeče lise na okolu ležeči mašni obleki, na obrnjeni mali ormari in na neštevilnih sledovih stopinj pri oltarju. Še nekaj časa preteče in potem raznaša bučeči veter hitre, nepravilne in viharne glasove zvonov čez pokopališče....

*) Masljanica zove se pri Rusih teden pred velikim postom; nemš. = Butterwoche. Opom. prest.

mostojno, bo spremljal petje bodisi sam ali skupno s tamburaškim zborom. Še krasnejša misel!

Da bi si pa društvo vzgojilo teoretiški izurjene pevce, osnuje glasbeno šolo in to za petje in za godala. In to je najkrasnejša misel! Le naprej! Gospodje, ki so si postavili takó krasno nalogo, so lahko gotovi iskrene hvaležnosti naroda. Pogumno dalje!

Duhovske vesti. — Č. g. Tomaž Rutar, vikar v Desklah, je imenovan vikarjem v Šempolaju; č. g. Franc Črv vikarjem na Grahovem; c. g. Blaž Bevk je ostal kot duhovni pomočnik pri Sv. Luciji na Mostu. — Za župnijo Miren je razpisan konkurz do 12. januarja. Do tje bo župnijo upravljal č. g. Jožef Budin. — Kot nemški govornik pri novem sv. Antonu v Trstu pride č. g. Karol Rous, župni oskrbnik v Ingolski dolini na Koroškem, po rodu Čeh. — Umrli je upokojeni č. g. Andrej Blasig pri milosrdnih bratih v Gorici. — „Primorski List“ bo odslej izhajal vsak drugi teden v mesecu in sicer vselej v četrtek.

Iz Čepovana: Preteklo sredo proti večeru naznanjal je strel topičev in harmonično ubrano nabijanje zvonov (Čepovanci so v tem poslu mojstri, da po dolgih treh tednih vendar naposled prihaja v Čepovan toli zaželeni dušni pastir v osebi č. g. J. Rejca. Odkritosrčno priznavam, da smo se Čepovanci razveselili njegovega imenovanja tukajšnjim župnim upraviteljem; saj smo poznali že izza njegovih mladih, dijaških let njegovo ljubeznivost in dobrohotnost. Zato smo pa tem bolj željno pričakovali njegov prihod in smo ga že ne ravno veličastno in sijajno pa vendar ljubeznivo in pristrčno sprejeli. Pa res! ne bomo se varali v njem; že prve dni nas je presenetil s svojim ljudomilim in ljubeznivim vedenjem. Njegov nedeljski predstavljalni govor je pa župljane kar očaral, tako da je le ena želja: Bog daj, da bi č. g. upravitelj postal kmalu naš župnik ter da bi kot tak mnoga leta deloval v tukajšnjem vinogradu gospodovem.

Varujte se sleparjev. — S čepovanske planote nam pišejo:

V drugi polovici meseca novembra t. l. prišla sta dva tuja, precej lepó oblečena človeka v gorenjo Tribušo k nekemu J. ter sta se pritožila, da sta lačna in trudna, na kar jima je hišni gospodar postregel z domačo jedjo ter z žganjem.

Ker je bilo tisti dan slabo vreme, prenočila sta pri omenjenem gospodarju, kateri jima je svojo posteljo prepustil, sam pa je moral s svojo ženo isto noč na peči prenočiti. Ko jima drugo jutro gospodar prinese kavo v spalnico, začne eden tujcev gospodarja nagovarjati in prositi, rekoč: „Ker si bil tako dober in si nama tako lepo postregel, daj nama 5 gld., midva ti bova pa za plačilo ta zvezek tukaj pustila, v katerem je več vrednosti kakor za pet gld.“

Gospodar, nič hudega sluteč, podá enemu omenjeno vsoto, nje prejemnik pa pusti obljubljeni petkrat zapečateni in z vrstico zvezani zvezek na mizi. Ko sta tako opravila, napotila sta se čez hrib „Kobilca“ proti Čepovanu.

Gospodar, kteremu se je ta reč sumljiva zdela in ker je bil drugi dan napravljen v Gorico k c. kr. davkarji, da bitam opravil svojo dolžnost, vzel je omenjeni zvezek z

namenom, to reč pri c. kr. sodnji naznaniti, ter se je napotil v Gorico; ko dospe v Čepovan, obrne se po oprasku k trgovcu in krčmarju gospodu S. ter dobi omenjena človeka v gostilni; z njima je potem v družbi prišel do Gorice.

Ko so dospeli do Gorice, obrnili so se v dve gostilni; tam sta ona dva svojega dobrotnika pogostila in pri tej priliki začel je oni, kateri je od njega 5 gld. dobil, z zvijačo se mu prilizovati, da bi mu dal še tiste denarje, ktere ima pri sebi, za majhen čas, da reši neko zastavljeno blago; ako mu da denar, povrne mu še 10 gl. za plačilo.

J. mu da še sto goldinarjev z nado, da jih kmalu dobi nazaj. Ko so se potem razšli iz gostilne, začel je to reč premišljevat. Podal se je nekaj kupovat; ko se potem vrne v krčmo ter ne dobi več onih tujcev v njej, popiha jo naravnost do železniške postaje, kjer jih je slučajno tudi dobil, ko sta se imela ravno z vlakom odpeljati.

Z veliko težavo jih potem pritira do c. kr. policije, ali eden mu je po poti utekel, kateri je pa pozneje nevedoma ravno pri c. kr. policiji prenočišča prosil.

Ko so prvega preiskovali, začel je tajiti, da on ni prejel niti krajcarja, vendar so dobili pri njem od onih sto in pet gld. še 97 gld. 70 kr. in pol.; modra glavica skrila je en bankovec za 10 gld. za zobe, ktere pa ni pozvečil, kakor tobak, temuč so še celega in lepo zavitega izvlekli iz njegovih ust.

Sedaj sta pa dobro shranjena ta dva tička v zaporu, ktera sta Bog vé koliko ljudij ogoljufala na take načine.

Uprašanje. — Čitajočim nekatere laške časopise, v prvi vrsti vidensko „Patria del Friuli“, prišli smo do prepričanja, da nekateri dopisniki bodisi sedé v tukajšnjih uradih ali pa zajemajo pri njih razna poročila, ki so često neznana celó onim, katerih se tičejo. „Patria del Friuli“ je že večkrat naznanila, kaj se zgodi — in res! — za par dnij je prišlo uradno pismo stranki v roke. Takó se godi v prvi vrsti o zadevah pri goriskem okrožnem sodišču. Tudi v ponedeljek je „Patria del Friuli“ naznanila, kaj se kuha pri okrožnem sodišču proti dvema Slovincema — in glej! — v torek jima je došlo uradno pisanje v roke.

Uprašamo: Kakó je to, da videnski list prej izblebeta, kaj se bo godilo pri okrožnem sodišču goriskem, predno so stranke uradno obveščene o tem?

Od jugovshoda. — Ko sem bil po nekaj letih nedavno doma, opazil sem, da moji rojaki Bolčani vrlo napredujejo; to kažejo posebno novo ustanovljena koristna društva, v katere B. tudi stavijo veliko zaupanje. — Z žalostjo sem pa zapazil, da v nekaterih ozirih Bolčani očitno zaostajajo. Oni namreč premalo skrbé za nadaljno šolanje svojih potomcev, in kakor je videti, ne bodo imeli veliko inteligentnih naslednikov. Pred kakimi enajstimi leti, šolalo se je le v goriskih srednjih šolah osem gojencev iz Bolca. Pozneje jih je bilo čedalje manj, sedaj je ondi samo eden. Kje tiči uzrok, da so Bolčani tako močno otrpnili za nadaljno šolanje? Saj tiste, ki so v omenjenem času študirali, vidimo menda že vse v dostojnih službah. Učili se tedaj niso zastonj. Obožali Bolčani še niso, tako da bi vsaj nekateri ne mogli šolati otrok, če je tudi nekaj močnih hiš bolj opešalo, je vendar v Bolcu in njegovi okolici še dobro

izhajajočih in precej premožnih rodbin, ki dobro žive ter se kot meščani oblačijo, a nimajo poguma poslati katerega svojih sinov v šole. Taki bi morali pogledati v druge kraje tudi po naši deželi, kakó se nekateri siromašni starši, včasih celó dninarji, na vso moč prizadevajo in potrebnih rečij pritrjujejo, da vzdržujejo sina v mestu. Še celo na takih šolah, na katerih se more dobiti izdatna podpora, kakor na kmetiški v Gorici in na obrtni v Marianu, se ni, kolikor mi je znano, še nobeden B. šolal. Siromašni in vredni učenci morejo dobiti v Gorici v Alojzijevisču in malem semenišču celo brezplačno mesto. Nemogoče vam tedaj ni svojim bistrejšim sinovom priboriti lepše prihodnosti. Le požurite se, rojaki dragi!

Drugo zaostajanje svojih rojakov me nič manj ne skli od prvega in to je nebriznost do narodnega petja. Dasi posebnega petja v v Bolcu, kakoršno je v drugih trgih, nikdar ni bilo, je vendar imel nekdanji učitelj g. Stres po ustanovitvi Čitalnice še nekaj let razmeroma dober pevski zbor. Petje je omenjenega gospoda stalo obilo truda, a ko se je prepričal, s kakim veseljem se navdušeni mladenči učijo, ni odjenjal s težavnim opravilom. Poznejši učitelji so se le malo pečali z narodnim petjem. V Čitalnici je čedalje redkeje nastopal pevski zbor, ter konečno takó opešal, da se sedaj pri kaki veselici niti v času prosté zabave ne upa več oglasiti. Res žalostno za tak kraj! Pred leti so tudi priprosti fantje znali kaj primerne zapeti, ker so se lahkejših pesmi kar gredé od pevcev učili, a zadnji krat sem čul take „klafarske“, ki so bile še več kot nespodobne. Nekateri povdarjajo, da v Bolcu ni misliti na pevske zборе, ker gre ves mladi svet od doma. Veste, več ali manj gre tudi drugod mladina s trebuhom za kruhom, pa ne ostane za vselej na tujem, kakor tudi naša ne. B. gre res obilo po svetu, a vsi vendar ne; prav mladi tudi ne. Precej je tu rokodelcev, rokodelskih pomočnikov in učencev.

Ali bi ne bilo dobro in koristno, da bi se mlajši fantje učili petja? Ako bi sli ti pozneje od doma, ne bi jim škodovalo; vsaj bodo vedeli, kakšno mora biti pravo petje. Če ni moja misel napačna, naj bi se slavno županstvo ali olupševalo društvo potrudilo, da se za mlajše fante ustanovi stalen pevski zbor ter če mogoče za mlajša dekleta tudi eden. Vsak teh naj bi imel vsaj vsako nedeljo po 1 uro vaj. Prijatelji petja naj bi nekoliko segnili v mošnjicek in se nekoliko skazali z radodarnimi doneski. S tem denarom naj bi najeli mladim zborom učitelja petja. Ako se to ustanovi, prosim, mi v „Soči“ naznanite, da tudi jaz pošljem 15 (petnajst) kron v ta namen. Če bi to ostalo, obljubim za vsako leto 10 kron v ta namen, dokler živim, in potem zapustim pa ustanovico najmanj v enakem znesku.

Bog Vas živi, rojaci mili!

Podpredstreljenk.

Na starem trgu v Gorici začnejo v soboto predstave Genisovega gledališča „duhov“ in „čarodejstev“. Kakor smo se prepričali iz raznih časopisov, katere nam je vodja pokazal, je to gledališče vzbudilo v mnogih mestih veliko zanimanja. Vse predstave se pa vrše z naravnimi pripomočki; tu torej ni ne duhov ne čarodejstev. Gledalci morejo torej občudovati le spretnost v izvr-

ševanju raznih točk, ki se navadnemu gledalcu zde nadnaravne.

Sadjarsko društvo za tolminski okraj se bliža uresničenju. Gg. Ign. Kovačič, Ljud. Cazafura in Iv. Gerželj razpošiljajo raznim veljakom po Tolminskem pravila in pooblastila za nabiranje udov. V kratkem bo sklican občni zbor, ki potrdi oziroma prenaredi pravila in postavi društvu pravoveljavni temelj. — Prav veseli smo te novice s Tolminskega. Le srčno naprej! Tolminsko bi si z umnim sadjarstvom lahko veliko pomagalo!

„Primorec“ sprejema oglase le iz narodnih krogov. Pogosto se dogaja, da tudi neslovanski trgovci ali obrtniki ponujajo oglase za „Primorca“, hoté jih dobro plačati — a uredništvo jih ne sprejema, dasi gmotne razmere lista niso najboljše.

Opozorjamo slovenske trgovce in obrtnike, da jim je „Primorec“ na razpolago, ako hoté naznanjati slovenskemu občinstvu svoja podjetja. „Primorca“ gre 1400 iztisov med ljudstvo, vsled česar morejo imeti oglasi v njem več uspeha nego v kateremkoli drugem listu. Tudi trgovci in obrtniki na deželi naj bi začeli takim potom naznanjati svoja podjetja.

Okrajna učiteljska konferencija za mesto goriško se je vršila minolo soboto popoldne. Pedagogičski dnevni red te konferencije ne zanima nas Slovencev, ker je zadeval le mestne šole italijanske. Zanimljivejša je bila takrat volitev jednega zastopnika v c. kr. mestni šolski svet. Znana „prijatelja“ našega naroda Venutti in Marani sta hotela namreč imeti v tem učiteljskem zastopniku svojega pokornega slugo. Izbrala sta si v to g. učitelja Zurmanna. Predrznosti Venuttija in Maranija se je pa uprla večina učiteljev ter izvolila g. A. Jacobija za svojega zastopnika. Zadnji „Corriere“ piše, da je propadel g. Zurman zaradi osebnosti, a to ni res. Propadel je, ker sta tako strastno agitovala zanj Venutti in Marani, in ker bi bil zbog znane svoje mehkoprčnosti v rokah teh dveh oblastnežev slabo zastopal učiteljske koristi.

Desna roka onih dveh oblastnežev pri tej volitvi je pa bil g. Kurschen, znani c. kr. učitelj telovadbe. Ta gospod je namreč izvoljen v mestno starešinstvo, od kar se iz znanih vzrokov vsakdo otreša tega posla. Z vso svojo dušo, katero je podedoval po svojih imenitnih italijanskih prednikih, zaletel se je v oni ožji kolobar, v katerem je vse pripeto na Venutti-Maranijevo vrstico. Tu je postal mož jeden glavnih stebrov goriškega „italijanstva“. Zdi se pa, da ga to preveč tlačí; kajti, odkar je postal mestni odbornik, začel je telesno pešati, da večkrat boleha. Če pojde takó naprej, bo moral celo svojo c. kr. službo občutno zanemarjati, kar bi pa gotovo ne bilo ljubo ni šolskim oblastnikom, ni davkoplačevalcem in najbrže tudi njemu ne.

Tržne cene. — Kava santos 158 do 160, sandomingo in java 168, portoriko 180 do 192, cejlon 188, moka 196. — Sladkor 38. — Petrolij v sodu 18¼, v zaboju 5.70. — Maslo surovo 86, kuhano 95.

Moka I. 13.40, II. 12.90, III. 11.50, IV. 11.—, V. 10.30. — Turšica 5.80 do 6.70. — Otrobi drobne 4.50, debele 5.20

Ostala Slovenija

„Edinost“ bo po novem letu izhajala po trikrat na teden v šestih izdajah in sicer ob torkih, četrtnih in sobotah. Prva izdaja bo izhajala ob 6. zjutraj in se bo prodajala ves dan; druga izdaja izide ob 7. zvečer in se bo prodajala drugi dan. Tako bo „Edinost“ nadomeščala dnevnik. Ker se bo na drobno prodajala le po 2 kr., nadejati se je, da jo bo ljudstvo obilo kupovalo. — Naročnina znaša 10 gld. na leto. — „Novičar“ preneha. — Svoji tržaški soboriteljici želimo najboljši uspeh.

Imenovanje. — Notarijski kandidat v Celju, g. Mihael Jezovšek, je imenovan notarjem na Kranjskem.

Graška akad. podružnica sv. Cirila in Metoda je na svojem VII. glavnem zborovanju dne 14. t. m. izvolila sledeči odbor: predsednik: cand. med. Oroslov Kristan, podpredsednik cand. med. Miha Podlesnik, blagajnik: cand. med. Ferdo Kunej, tajnik: stud. phil. Milan Mencinger, odb. namestnik: stud. iur. Ferdo Povalej.

Deželna razstava kranjska bode leta 1895 v Ljubljani. S to razstavo namerjajo spojit učitelji izložbo učil.

Narodna požrtvovalnost. Ljubljansko društvo za podporo siromašnih dijakov „Radogoj“ dobilo je v kratki dobi svojega obstanke že nad 30.000 kron darov in članarine.

Iz okolice ljubljanske, 17. decembra. — Ker se tu na deželi ne prigodi dosti novega, zato pa tudi večinoma molčimo. Tako se izgovarjajo navadno oni, kateri bi lahko kdaj kaj napisali za ta ali oni list, a čakajo rajše na druge. Tudi jaz sem eden takih „lenih“ dopisnikov Vaših, gospod urednik. Danes pa me je vendar le pogrelo, ko sem namreč videl pri nekem krčmarju vinsko polo napisano n e m š k i ! Začuden poprašal sem moža po vzroku, kajti prej uradovalo se je pri užitninskem uradu vse le slovensko, a sedaj nakrat taka prememba. Krčmar pritoževal se je, da sedaj je vse pisano nemško, ter me uprašal, kje da bi se mogel pritožiti zoper to, kar pa jaz nisem vedel odgovoriti.

Čudni časi so se pričeli sedaj pri nas na Kranjskem. Od slavne deželne vlade dobimo na slovensko ulogo nemško rešitev. Od c. k. okrajnega glavarstva isto tako. Sedaj se je tem pridružil še vžitninski urad. No, naj pa še kdo poreče, da nismo na Kranjskem v narodnih ozirih čedalje „na boljem“.

Radoveden sem postal, kaj se je prigodilo dopisniku iz Ljubljane, da tako trdovratno molči. Vedno čakam in čakam, a zastonj. Sporočite mu, gospod urednik, da mu želim prav srečno novo leto; mogoče, da ga zopet spravimo v dobro voljo, da nam zopet semtertje katero mično pove iz „meglene“ Ljubljane.

S Koroškega. (Katoliško - socialen dnevnik.) — Nova tiskarna sv. Jožefa, katero je ustanovil naš mil. g. knezoškof, je že večinoma dovršena, in ob novem letu bodo že v njej začeli delati. Nemško-konservativna stranka na Koroškem je imela zdaj le majhen listič „Kärntner Landbote“, ki je izhajal vsakih 14 dni. Zdaj je pa ustanovila dnevnik, ki začne izhajati pod imenom „Kärntner Zeitung“ že ob novem letu. Za urednika sta

najeta dva nadarjena mlada duhovnika: za politični del Nemec dr. Robert Klimsch, za socialne stvari pa Slovenec Valentin Podgorec. Klimsch je študiral v Rimu in tam postal doktor sv. pisma. Njegova rodovina izvira iz slovenskih Borovelj, torej je bila brez dvoma nekdanj tudi slovenska. Podgorec je doma iz Podžunske doline. Socialne in gospodarstvene stvari je študiral v Bratislavi v Kolinu na Nemškem in menda še na več krajih. On je tudi izvrsten Kneippovec in je s svojo knjigo „Domači zdravnik“ Slovence seznanil s Kneippovim zdravljenjem.

V svojem vabilu obeta list, da se bo največ pečal s socialnim uprašanjem in se držal načel krščansko - socialne stranke, v malenkostne prepire pa se ne bo spuščal. Ako bo list zagovarjal načela, kakor jih tako vrlo zastopa dr. Lueger na Dunaju, potem bo že nekaj vreden. Do urednikov imamo še precej zaupanja, samo tega se je bati, da bo list težko izhajal. Veljal bo na leto 15 gl., toliko pa kmet ne zmore ali pa ne dá za časnik, torej se bodo le duhovniki naročevali, teh pa ni veliko. V krčme ga bo težko spraviti, ker je na Koroškem preveč brezverskega liberalizma, krščanski list se ljudem dolgočasen zdi. Primanjkljaj bo moral pač g. knezoškof na svoje rame vzeti. On je res pogumen mož, vsake še tako težavne reči se loti; zato je želeli, da bi novemu listu bolje šlo, kakor drugim koroškim konservativnim listom pred njim. Mi Slovenci moramo veseli biti, da dobijo naši nemški liberalci novega nasprotnika, da ne bodo zmirom le po nas udrihali, kakor do zdaj.

S Koroškega. (Prememba volilnega reda.) — Na Koroškem bi se dala za Slovence dva sedeža za državni zbor pridobiti, ako bi se volilni okraji tako predelali, kakor svetuje dr. Ferjančičev predlog. Tudi Kranjci bi mogli enega poslanca več dobiti, ko bi se ljubljanski kupčijski zbornici podelila posebna volilna pravica, kakoršno imajo druge kupčijske zbornice, ki imajo še manjši delokrog, na pr. tista v Hebu (Eger). Zato bodo slovenski poslanci modro ravnali, ako v prijaznih razmerah ostanejo, s Poljaki in konservativci. Ako bodo tisti za nas glasovali in gotovo tudi Mladočehi, potem je večina za naše predloge gotova, nemški liberalci in narodnjaki nič ne opravijo. Kar se tiče občne volilne pravice, bi tista Slovence koristila v spodnještajerskih mestih, najbrž tudi v primorskih. Vendar ni pričakovati, da bi sedanja večina mnogo kaj dovolila delavcem, sicer bi se ne bila tako po koncu spela zoper Taaffejev predlog. Nekaj pa bodo vendar morali dati. Slovenski poslanci morajo v tej reči le koristiti našega naroda imeti pred očmi. Liberalcem bi občna volilna pravica seveda škodovala, pa kaj to briga nas? Kar je njim v škodo, je nam v korist, in bolj ko jih socialisti in antisemiti stiskajo, lože bomo mi dihal. V tej reči ne odobravam stališča grofa Hohenwarta. Čemu bomo mi branili politični upliv nemških meščanov? Socialstva se nam ni bati, pri nas napravijo malo škode; sploh pa Avstrije ne prekucnejo, dokler je kmečki stan konservativen. Volilno reformo naj si torej naši poslanci dobro ogledajo in prevdarijo — brez ozira na druge narode in politične stranke. Tudi drugi najprej za sebe skrbijo.

Slovensko nemški slovar. — Izdan na troške rajnega knezoškofa ljubljanskega

Antona Alojzija Wolfa. Uredil Maks Pleteršnik. Osmi sešitek. Str. 561-640. Pričuje o sešiteku obzeza slovarsko gradivo od besede „medčeljusten“ do besede „naj“.

Važna iznajdba za oskrbovanje Krasa z vodo. — Inženir Pfister v Zagrebu izumil je način, kako se da Kras oskrbeti z vodo. Poskusi, ki so se delali na kraških tleh, obnesli so se prav dobro. Ker je to vprašanje velike važnosti za prebivalce Krasa, se je nadejati, da je merodajni krogi ne prezrejo.

Ljubljanski javni napisi. Kakor znano, je obč. svet ljubljanski že pred poldrugim letom sklenil, napraviti v Ljubljani samo slovenske javne napise cest in trgov. Vlada in potem ministerstvo sta ta sklep razveljavila, češ, da se s tem greši zoper ravnopravnost narodov. Mestna občina ljubljanska se je na to pritožila pri upravnem sodišču na Dunaju, ki je dne 13. t. m. o tej stvari razpravljalo in ki razglasi svojo sodbo dne 29. t. m.

Deželni zbori so sklicani, in sicer: štajerski in goriški dne 19. t. m., kranjski dne 28. t. m., istrski in tržaški dne 3. januarja 1894., koroški pa dne 10. januarja 1894.

Slovensko šolstvo. — Na 10.000 ljudij pride na Štajerskem $6\frac{1}{2}$, na Koroškem 10, na Kranjskem $6\frac{1}{2}$ in na Primorskem 6 osnovnih šol. Na 100 km. pridejo na Štajerskem skoro 4, na Koroškem in Kranjskem po $3\frac{1}{2}$, na Primorskem skoro 6 osnovnih šol. Na Kranjskem rastlo je poslednji čas število šol hitreje, kot prebivalstvo.

Slovanščina na graškem vseučilišču. — Dr. V. Oblak začel je početkom tek. meseca na graškem vseučilišču predavanje slovenskih predmetov in sicer: I. „Uvod v staroslovensko slovnico“ (2 uri) in II. „Pregled slovenskega jezikovnega sveta s posebnim ozirom na Jugoslovane“ (1 uro na teden).

„Posojilnica na Slapu pri Vipavi“ jako dobro napreduje; dasi je komaj pričela svoje delovanje, ima že precejšen promet. Mej odličnimi njenimi člani je tudi mnogo zaslužen državni poslanec dr. Andrej Ferjančič, od katerega se ji je nadejati prav zdatne podpore. Število članov se pri tej posojilnici vedno bolj množi, kar dovolj jasno kaže, kako potrebna je bila ustanovitev posojilnice v Vipavski dolini.

Družba sv. Cirila in Metoda lepo napreduje. Po vseh slovenskih deželah ima pokroviteljev 120, ustanovnikov 1.032, letnikov 6.187, podpornikov 3.729, skupaj 11.068 udov.

Društveni zavodi štejejo začetkom šolskega leta 1893/4 vpisanih otrok:

Četverorazrednica pri sv. Jakobu v Trstu 305, podpirana štirirazrednica „Sloge“, 306; otroški vrtci v Celji 41, pri sv. Jakobu v Trstu 80, v Rojanu 70, na Greti 50, v Pevmi 58, v Ločniku 35, v Podgori 95, „Sloge“ v ulici sv. Klare v Gorici 66, v Barzellini 45, skupaj 1.145 otrok.

Celovski mestni zbor kuje nova pravila za svojo upravo; v ta statut bi rad porinil določilo, da sme celovski magistrat le nemško uradovati in le nemške vloge sprejemati. Ali to se ne posreči; v Avstriji, kjer imamo § 19. se v dvojezični deželi, kakoršna je Koroška, ne sme tako govoriti in tako en sam jezik usiljevati.

Štajerski deželni odbor je za tekoče leto naklonil meščanski šoli v Krškem 500

gld. podpore; letos obiskuje to šolo 20 Štajercev t. j. ena četrtnina vseh obiskujočih.

Na vinorejski šoli v Mariboru in v praktičnem vinorejskem tečaju v Borlu pri Ptuju bode letos sprejetih 24 mladeničev na stroške dežele in hranilnice, da bi se ondi urili v cepljenju in zasajenju ameriških trt.

Savski most pri Radečah. Ministerstvo za notranje stvari je odobrilo predloženi načrt železne gornje zgradbe pri mostu, ki se gradi čez Savo pri Radečah.

Razgled po svetu

Državni zbor. — V soboto je bila zadnja seja poslanske zbornice pred prazniki. Vlada bo imela vesele božične praznike, kajti dobila je vse, česar si je želela. Izjemno stanje dobilo je odobrenje zbornice, predloga o preustroji deželne brambe je bila sprejeta, začasni proračun je dovoljen — mein Lieben, was willst du noch mehr!

Gospodje ministri so od veselja priredili veliko kosilo, h kateremu je bil povabljen od vseh slovanskih poslancev — razum nekaj Poljakov — edini kanonik Klun. Res, velika čast je doletela slovenski narod, da je gospod kanonik s penečim šampanjcem trečil ob čaše takó visoke gospode, s Plenerjem in Wurmbandom. Za to je vredno, da Slovenci poljubujemo roke novi vladi.

Grof Hohenwart. — Pod tem naslovom priobčil je „Slov. Narod“ od ponedeljka uvodni članek, iz katerega povzemamo sledeče odlomke:

„Poslanec gorenjskih kmetijskih občin doživel je čudno veselje, da mu je pri razpravi o začasnem državnem proračunu govornik združene nemške levice dr. Menger pel slavo in da je njegovo ime v zvezde koval. Mi se ne čudimo dr. Mengerju, ker žalostna je resnica, da je ravno grof Hohenwart rešil židovsko in malo značajno stranko, ki se imenuje združeno nemško levico in katera je s praznim želodcem leta in leta kleče plazila okrog grofa Taaffeja, da bi ji odkazal kak ministerski stoliček! Česar grof Taaffe ti stranki ni hotel dati, to ji je dal grof Hohenwart, meneč, da se hudič z belcebuhom najlažje izžene in oziroma, da se konservativna načela najbolje zastopajo, če se izroče nemškemu liberalcem v roke! Našim gorenjskim kmetom pa moramo v istini srečo voščiti.

„Grof Hohenwart je še vedno slovenski poslanec, a kakor se vidi, je mož mnenja, da nima nikakih zavez proti slovenskemu narodu in da mu mora le-ta hvaležen biti, če on sploh hoče slovenskih kmetov mandat v svojih aristokratskih rokah obdržati! Čuti se grof samo voditelja. Ali upraša se, ga je slovenski narod v istini samo zategadelj v zbornico poslal, da je vodja svojemu klubu, da se pa drugače v parlamentu šopiri, prav takó, kakor bi slovenskega naroda na svetu ne bilo?

Grof Hohenwart po svojem vedenju ni več slovenski poslanec! Ko je šlo za izjemne naredbe v Pragi, glasoval je za nje, dasi bi se bil moral tukaj ozirati na svoje druge slovenske tovariše, ki so se vsaj zdržali glasovanja in to v prepričanju, da spodobnost zahteva, da zastopnik slovenskega naroda ne glasuje proti češkemu narodu. To pa zatega-

delj ne, ker so izjemne naredbe zakrivili samo posamezniki, naredbe kot take pa tlačijo celi narod.

Govoril je grof Hohenwart tudi v razpravi radi provizornega državnega proračuna. Na desno in levo vstajali so slovenski poslanci in vsi so naglašali velike potrebe slovenskega naroda; vsi so bili v tem soglasni, da je veliko naših zahtev, na koje se bo morala vlada ozirati in vsi so slovesno obljubljali, da hočejo svoje moči zastaviti v to, da se slovenskemu narodu mesto pravice ne bode kamen ponujal.

Vstal ja tudi grof Hohenwart, tisti grof Hohenwart, ki bi v zbornici niti ust odpreti ne smel, da ga niso slovenski kmetje počastili s svojim zaupanjem! Tolažili smo se in upali smo, da bo pri ti priliki nekoliko se spominjal svojih volilcev, ki ga niso zavoljo njegove grofije v parlament poslali, temveč radi svojih lastnih koristij! Če so že vsi slovenski poslanci govorili, smeli smo pričakovati, da bode tudi vodja teh poslancev, grof Hohenwart, spregovoril kaj o slovenskem narodu. Ali grof Hohenwart je v svojem govoru o provizornem državnem proračunu s suvernim zaničevanjem prezrl svoje volilce in prezrl tudi narod slovenski! Mi trepetamo pred prihodnostjo; kamor obrnemo oči, grozi in preti nam nevarnost; od vseh stranij pričakujemo povodnji in bojimo se, da bo prepluta marsikaka plodonosna njiva na polju slovenske narodnosti! Grof Hohenwart pa o tem ničesar ne čuti; njemu so težave in britkosti slovenskega naroda deveta in deseta briga! Mesto da bi dvignil mogočni svoj glas za uboge trpine, ki so mu zaupno oddali svoj mandat, pa molči!“

„Zadnji čas je, da zabučijo ostarelemu grofu na uho glasovi njegovih slovenskih volilcev, in da se mu krepko in odkritosrčno pové resnica, pred vsem resnica, da slovenski državni poslanec ni poklican, pometati pred združeno nemško levico, in da ni nikakor poklican biti politični postrežek dr. Mengerja, ali kake druge take židovske korifeje v dunajskem parlamentu! Če čutijo naši gorenjski volilci kaj časti v sebi, ne dvomimo, da pravo ukrenejo, in grofu Hohenwartu obtipljejo nekoliko njegovo trdno kožo, da se končno vender le spomni na nas Slovence in na naše bridke potrebe.“

Slovanska zveza. — Ta prekrasna misel je izvršena. Česki in jugoslovanski poslanci, razun onih, ki so ostali v Hohenwartovem klubu, so že pristopili slovanski zvezi. Novi jugoslovanski klub je storil to z naslednjo izjavo: „Klub slovensko-hrvatski priznava korist slovanske koalicije na obrano enakopravnosti in slovanskih koristij v obče in je na temelju že obelodanjene svoje izjave voljan stopiti po dveh svojih odposlancih v skupno parlamentarno komisijo.“

Ta dva zastopnika sta dr. Klaić in dr. Ferjančič. — Mladočehi bodo zastopali v parlamentarni komisiji Eim, dr. Engel, dr. Kaizl in dr. Tuček; zastopnika moravskega kluba bosta dr. Fanderlik in dr. Žaček; klub neodvisnih hrvatskih in slovenskih poslancev pa dr. Laginja in Spinčič. — Ta parlamentarna komisija bo posredovala med vsemi vejami slovanske zveze.

V Italiji se je ministerska kriza drugače rešila nego je bilo pričakovati. Zanardelli ni mogel sestaviti ministerstva in se je

konečno tej nalogi odpovedal; listi celó trde, da ga je kralj sam odslovil, ker mu Zanardelli je predlogi niso ugajali. Na to je kralj poklical Franca Crispi-ja, ki je že bil ministerski predsednik, in on je sestavil ministerstvo. Francoski „Figaro“ sodi o novem ministerstvu takó-le :

„Novo Crispijevo ministerstvo je nevarno francoskim interesom in evropskemu miru. Znano je, da je kralj Umberto sam onemogočil Zanardelli jevo kombinacijo, ker je ta hotel zmanjšati vojsko in odpraviti deficit s prihranki pri vojski. Kralj vé, da je sedanjí položaj rešiti le z mečem, in zato je Crispija postavil novi vladi na čelo, poznavajoč ga dobro in vedoč, da je sposoben vsakega dejanja in nasilstva. Crispi razvije gotovo miroljuben program, a če bi mu Francija verjela in se dala uspati, storila bi hudodelstvo. Crispi more tirati samo krišpijansko politiko, tudi če bi drugače hotel, in njegova politika bo usodna za Italijo in za mir.“

Srbija. — Novo Gruičevo ministerstvo je začelo že poslovati. Toda tudi ono nima trdnih tal, ker večina naroda je za Pasića.

Bivši regent Ristić je na smrt bolan. Srbski listi jako rezko pišejo proti Avstriji, kateri grozé, da bo v slučaju kake večje vojne hudo čutila jezo srbskega naroda. — 52 radikalnih poslancev je zahtevalo od kralja, naj se takoj puške razdelé med narod kar je pa kralj odklonil.

Brazilijska nima miru, od kar je pregnala cesarja Dom Pedra. Ustaja vrsti se za ustajo, bombe skazujejo v obilni meri svojo grozno moč. Danes teden se je vršil v glavnem mestu Rio de Janeiro krvav prizor, kateri je brzovav ob kratkem takó le naznanil: „V petek zvečer okolu 10. ure nastala je nepopisna panika. Predsednik republike Peixoto napadel je s svojo vojsko ustaše. Na otoku Kobras nastavljene baterije so takoj začele streljati v mesto. Bombardement je trajal celo uro in bil strahovit. Kakor toča padale so bombe. Ker so bile baš gledališke predstave končane, bilo je na ulicah več tisoč ljudij. Zavladal je grozen strah. Ljudje so bežali na vse kraje. Več sto ljudij je bilo ubitih, gmotna škoda je velikanska.“

Raznoterosti.

Dve ženski na smrt obsojeni. — V Kolomeji v Galiciji bili sta na smrt obsojeni kmetici Ana Wolanska, ki je zadavila svojega moža, in njena sokrivka Paraska. Roszka, ki je pomagala pri umoru, sokriva hči umorjenega, bila je obsojena glede njene mladosti na devet let ječe.

Hripa ali influenza se zopet javlja v raznih krajih, in tudi katarne bolezni dihal se množe v sedanji dobi. Zdravniki priporočajo proti tem boleznim poleg drugih sredstev osobito radi naravne kiselice, in mej temi v prvi vrsti Mattonijevo Giesshübler slatino, prvi njih zastopnik, ki je že znan stoletja in stoletja. Pri prejšnjih influenčnih epidemijah je ta voda jako dobro uplivala kot ubranjujoče sredstvo kakor tudi mej boleznijo samo. Kakor potreba nanese more se tudi mešati s toplim mlekom in konjakom, včasih z vinom, limonovim sokom in drugimi sokovi; o tem odločuje zdravnik, mej tem ko se more

uporaba Giesshübelske slatine v obče, kot organizmu jako prijačoče, zdrave in osvežujoče pijače imenovati domače sredstvo v najboljšem zmislu besede.

Kakor se poroča iz Budimpešte, se je tamkaj hripa jako močno razširila. Več tisoč prebivalcev leži bolnih na tej zavratni bolezni, sosebno pa se je pokazala pri onih častnikih, kateri morajo na prostem učiti novince jahati in ki tudi sami jezdi, na primer husarji, topničarji, in dr.

Kolera v Carigradu je precej razširjena in je bilo zadnji čas v dveh dneh 107 slučajev. Izmej teh zbolelih umrlo jih je 27. Največ slučajev je v turškem delu mesta v Stambulu, v evropskih delih Pera in Galata pa mnogo manj. Izmej prej zbolelih umrlo jih je 25, ozdravelo pa 9 oseb.

Od gladu umrl je teologije dijak Carlson v Upsali. Bil je siromak brez vsake podpore in skušal je s poučevanjem prislužiti si najpotrebnejše za življenje. Od meseca julija dalje živel je z 20 kronami. Popolnoma onemogel in na pol blazen došel je v bolnico, a bilo je že prepozno, da bi ga rešili. Umril je vsled splošnega oslavljenja.

Velikanski sod. — Velikanski sod v Heidelbergu dobi vrstnika, kateri se izdelava v neki izdelovalnici sodov v Frankenthal-u. Dolgost sodu bode 5'30 m, premer v trebuhu meril bode 5 m., a sod sam držal bode 86.000 litrov. Ko bo sod izdelan, tehtal bode 250 stotov; a z vinom napolnjen 10.000 stotov.

To je največji sod, kateri naredé v največjem času.

Žensko redarstvo. — V nekaterih krajih severoameriških združenih držav opravljale bodo odslej tudi ženske službo redarjev. V takih krajih imenuje župan ali pa svet redarstvenih komisarjev policematrons t. j. ženske redarje. Te so pridružene redarstvenim postajam ter se smejo le po priporočilu določenega števila poštenih žensk voliti. Ti hrabri ženski redarji imajo v vsakem oziru, tudi kar se tiče plačila, iste pravice kakor moški redarji. Neko damo, gospodično Evo Blakman, imenovali so jo celo udom urada redarstvenih komisarjev mesta Leavenworth.

Ruske tovarne. — Po statističnih podatkih delovalo je l. 1892. v Rusiji 23.520 različnih tovarn, v katerih je poslovalo 852.726 delavcev in delalk. Te tovarne potrosile so v enem letu 161.334.971 pudov oglja, 35.526.528 pudov ostankov nafte in 4.463.098 sežnjev drv. Vrednost izdelkov vseh tovarn ceni se na 1.263.074.000 rubljev.

Prva zdravnica v haremu. — Iz Štambula poročajo, da dovoljuje turški minister notranjih zadev ameriški zdravnici dr. Miss Mary Pearson-Eddy tamkaj poslovati. Gospodično zdravnico pozvali so že v cesarski harem.

Ponarejalce avstrijskih pedesetakov našli so zopet v italijanski Furlaniji. Zaprli so štiri može, pri katerih so našli več ponarejenih bankovcev.

Kraljice pisateljice. — Razven Carmen Sylve, rumunske kraljice, bavi se tudi italijanska kraljica Margerita s pisateljevanjem. Tako izide baje cela vrsta novel, katere je spisala italijanska kraljica.

Koliko vojakov dajo posamični narodi Avstro-Ogerske? — Po službenih podatkih dajo vsako leto novincev Nemci 227.000, Čehi 174.000, Madjari 172.000, Hrvatje 78.000, Poljaki 75.000, Malorusi 74.000, Ru-

munci 47.000, Slovenci 27.000 in Italijani 13.000. Po teh podatkih dajo avstro-ogerski Slovani skupno 430.000 novincev: torej za 30.000 več nego Nemci in Madjari skupaj.

V Parizu je vrgel neki Vaillant v poslanski zbornici raz galerije bombo mej poslance. K sreči razpočila je bomba že v zraku in ranila le okrog 100 oseb. Mej ranjenimi je tudi neka dunajska gospa. Ko bi bomba padla na tla, raznesla bi poslopje in naredila neprecenljivo škodo. Zločinec, katerega so takoj zgrabili, obnašal se je mirno ter obžaluje, da ni popolnoma izvršil svojega namena.

Živali, ki si same svetijo. — Že dolgo časa ni se moglo dognati, kakó si živali, katere bivajo v morskih globočinah, kamor ne pride nikdar solnčni žarek, poiščejo potrebne hrane in kako se izogibljuje svojim sovražnikom. Da te živali res vidijo in ne le samo tipljejo, sklepa se iz tega, ker imajo zelo razvite oči. Pred kratkem dokazalo se je, da si te živali same sveté. Pri nekterih opazili so na strani prednjih nog male izrastke, ki svetijo v temi, kakor gnjil les. Razsvetljava zgodi se na kemičen način. Živali imajo tudi na trebuhu veliko lečo za zbiranje žarkov, s katero razsvetljuje, kedar in kar potrebujejo.

Velika lakota je sedaj mej Indijani in v celej Canadi in Labradorju. Iz Cristke Columbijske poročajo se, da trpé rdeče-kožci grozno bedo. Tamošnji misijonarji prizadevajo si sicer na vse pretege, da bi olajšali ubogim trpinom žalostno stanje, ali njih moči so za to preslabe. Ljudstvo se je obrnilo do vlade združenih držav s prošnjo, da bi jim pomogla, ter upa, da jih vlada ne zapusti. V neki indijanski vasi na severu provincije Quebec umrlo je več nego 100 ljudij za lakoto, ostali so zapustili svojo domačijo, da si drugje poiščejo kruha.

Še vedno kolera. — Na Ogerskem kolera še ni ponehala. Mej tem ko ni na Ogerskem 11. t. m. nihče obohel na tej bolezni, pokazala se je dan potem v Torda-Orangozer komitatu, kar priča, da kolera na Ogerskem še vedno zahteva žrtev.

Pretep radi civilnega zakona. — Iz Budimpešte se poroča, da se je te dni v nekem bližnjem kraju imenom Soroksar pripetilo nekaj nenavadnega. Neki kaplan, ob enem katehet na tamošnji šoli, izjavil se je zelo odločno zoper civilni zakon. Učenec Michael Müller mu je ugovarjal ter skušal slednjič s pestmi užugati ga. Ta je pograbil palico ter je naklestil poredneža do krvi. Na to je tekel dečko svojim starišem povedat, kaj se je prigodilo. Kmalu se je oborožilo kakih dve sto ljudij, moški in ženske, da bi se maščevali nad kaplanom. Z velikim hrupom in krikom udrli so v sobo ter ga tako potolkli, da je nesvesten se zgrudil na tla. Še le redarstvu posrečilo se je rešiti ubogega reveža gotovi smrti.

Visoka starost. — V Giulia na Ogerskem umrl je te dni 105-letni mož Mihael Szabados, katerega je objokoval 82-letni sin. Njegovi preunuki bi po številu lahko obljudili kako vas.

Banjaluški škof je utonil, kakor se poroča z Reke. 12. t. m. ob 8. uri zvečer na „Molo Szapary“. Šel je po brvi na parnik, kateri je imel oditi v Zader, izpodtaknil se je in padel v morje — slepila ga je baje električna luč. Izvlekli so živega, a kmalu je umrl. Truplo so blagoslovili na bregu.

Zlato v obilici. — V zahodni Avstraliji našli so velikanske rudnike zlata. V neki jami, v okraju Colgordin, dobili so zlato rudo v vrednosti 10.000 funtov sterlingov.

Otroka umorila je Ana Ušnik, hči nekega gostilničarja pri sv. Janezu blizu Weizelsdorfa. Dasi se je še le leta 1876. poročila, bila je že dvakrat mati. Ker niso pa bili starši prvokrat l. 1892. o tem do dobra prepričani, očitali so svojemu otroku lahkomišelnost. Ko je zatožena 24. avgusta t. l. drugokrat porodila, zadušila je malega otročiča v hlevu, kjer jo je porod presenetil, in kjer ga je tudi nekoliko časa skrivala. Od tod spravila ga je skrivaj na pokopališče in ga pokopala. Sodišče obsodilo je hudodelko na tri leta težke ječe.

Prusi jedó — pse. — Berolinska policija objavila je 20. pr. m., da koljejo v Berolinu v raznih gostilnah in zasebnih hišah — pse, katere pripravljajo kakor divjačino. Vrhovni zdravstveni urad prepovedal je strogo to pasje klanje, a vse zaman. Tekom novembra meseca našla je policija več nego v 100 kuhinjah pse pripravljene za kuho.

Židovski framasoni v francoskem ministerstvu. — Francoski list „Cassagnac“ pravi, da so sedanji francoski ministri skoro vsi framasoni, mej njimi tudi predsednik Francije. Ti le so: Carnot, Perrier, Dubost, Spuller, Marty, Vigés, Raynal, Burdeau in predsednik zbornice.

Španska vojska v Melelli v Afriki šteje 21.770 mož, 500 konj in 48 topov. Tej vojski zapoveduje 26 generalov, mej katerimi je 12 divizijskih generalov. In vsa ta sila ne premore črncev.

Dr. Lazar Dokić, bivši srbski ministerski predsednik, umrl je v sredo zjutra 13. t. m. v Opatiji. Pokojnik porodil se je l. 1843. v Belemgradu. Kot zdravnik posloval je sprva v Užici, a potem v Belemgradu. Že kot mlad mož pristopil je k radikalni stranki in dasi je kralj Milan mrzil to stranko, imenoval ga je vsejedno dvornim zdravnikom in potem odgojiteljem sedanjega kralja Aleksandra. Dokić je kralju ucepil nekoliko radikalnega mišljenja in njemu se pripisuje, da je uzročil državni preobrat, s katerim se je odstranilo liberalno regentstvo. Dokić je bil zaupni mož kraljev. Žal, da je obolel, kajti sedaj nima mladi kralj nikogar, ki bi mu bil ves udan.

Prepovedano naseljevanje židov v Egiptu. — Ministerski predsednik Riaz-paša obvestil je guvernerja v Aleksandriji in oblasti drugih pristanišč v Egiptu, naj zabranijo, da se izkrcajo ruski židje, ki se hote naseliti v Egiptu in so se iz Smirne podali tja.

Kmečki nemiri v Siciliji. — Na raznih krajih v Siciliji se kaže velik nemir mej kmečkim prebivalstvom, ki se kar očitno upira oblastvom in se je že prelivala kri. V Partinico in Giardinelli, dveh malih trgih blizu Palerma, bili so krvavi izgredi. V prvem kraju napadlo je kakih 500 oboroženih kmetov občinsko hišo in zmetalo vse skozi okna, kar ni bilo pribito. Orožniki in vojaki obkolili so razgrajalec in jih večinoma zaprli. V Giardinelli pa je tekla kri. Ljudstvo je zajelo dva orožnika, jeden pa je pobegnil in pripeljal vojake na pomoč. Ko je nekdo iz množice ustrelil na vojake, strelili so tudi vojaki dvakrat zapored. Množica se je razkropila na vse strani. Na bojišču obležalo je 10 mrtvih in blizu toliko je bilo težko ranjenih. Ko so odšli

vojaki, umorila je besna množica občinskega slugo in njegovo ženo in nosila nju odrezani glavi po ulicah.

Telefonske zveze na Ogerskem. — Dne 3. t. m. bilo je na Ogerskem slovesno odprtje telefonske zveze Budimpešte s Požunom, Reko, Segedinom, Aradom in Temišvarom. Trgovinski minister Lukacs imel je slovesen govor, kateri so poslušali v vseh peterih mestih. Tako so čuli tudi odgovore posamičnih županov po vseh zvezanih postajah.

Kako se pripomore, da nesó kokoši po zimi. — Kdor hoče imeti mnogo jajec po zimi, naj ima piške od prvega valjenja spomladi. Čim starša je kokoš, tem manj nese. Bramanske kokoši so v tem oziru najboljše, ker že od narave rade zgodaj nesó, posebno, če jih imaš v hlevu, obrnjenem proti jugu. Piča naj se po zimi kokošim daje le gorka, posebno zjutraj. Od žita je za kokoši najboljša pšenica in ajda, potem še le ječmen, oves in koruza. Menjanje piče tudi pospešuje nesenje jajec.

Podgane in miši preženeš, ako nekaj časa močiš laske orehe v vodi, nasičeni s pepeliko, potem jih poprašiš, da se popolnoma posuše. Tako pripravljeni orehi so mišim in podganam zelo hud strup. Jedó jih pa z veliko požrešnostjo.

Samomor v grobu ljubice. — Na strahovit način se je usmrtil trgovec Franc Rouland v Montpellierju. Odkopal je po noči grob pokojne svoje ljubice, ulomil krsto in se ulegel poleg smrtnih ostankov, potem se pa ustrelil.

Izdajatelj in urednik A. Gabršček.
Tiska „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Za Božič in Novo leto!

Priporoča podpisani sl. občinstvu, bogato svojo zalogo vsakovrstnih ukusno izdelanih stvari za olepšavo božičnega drevesa.

Voščilne liste najnovejše izdaje, iz najznamenitejših tvornic.

Za novoletne darove primerno.

Velika zbirka: koledarjev, knjig s podobami, albumov za fotografije in poezije, papirja za pisma v ličnih kasetah, itd.

Ant. Jeretič

trgovina papirja in knjig
lastna izdelovalnica šolskih zvezkov
vsake vrste.

Za Božič in Novo leto!

Zanesljivim

osobam, ki so zmožne pisave, ponuja se z novim letom 1894 pri velikem, jako razširjenem zavodu dober zaslužek.

Vprašanja pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom „zanesljivost“ uredništvu tega lista.

Karol Drašček pek Riva Corno št. 4 v Gorici. Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Franjo Jakil

tovarna kož v Rupij p. Miren in zaloga usnja
v Gorici Raštel št. 9.

Anton Jerkič, fotograf preselil se je na Travniki št. 11 poleg škofjske kapele zadelj v vrtu prvo nadstropje. „Atelier“ bode elegantno napravljen, kjer bo čez zimo zakurjeno.

Novine Franc,

mizarjski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupij, ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Kornja v Gosposko ulico. Usnje na podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

Franc Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah. Zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Ivan Druša

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morrelli, toči domača vina in ima Domačo Kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se preporoča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu ima zalogo Steinfeldskega Piva, v sodčkah in steklenicah ter žita, moke in otrobij.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijanska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnice vsakovrstnih klobukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Jožef Novič,

krojač v Gosposki ulici številka 16.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga za vse, kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovrtnike, sablje z vso opravo, zlate in sreberne zvezde, skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in po nizki ceni.

Kavarni

„Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov, na razpolago časopisov v raznih slovanskih jezikih — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar.

Ad. Hauptmann

tovarnar oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani, ob vogalu Reseljeve ceste št. 41 v lastni hiši in filijala: Slonove ulice št. 10-12.

Ant. Zagorjan

v Zvezdi v Ljubljani (v hiši „Matiče Slovenske“) ima prodajalnico šolskih in drugih knjig ter vseh šolskih in pisarniških potrebščin.

Anton Koren

trgovec poleg gostilne „pri zlatem levu (al leon d'oro)“ v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Peter Birsa

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caravaggia št. 4.) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom (na debelo v Vrtni ulici št. 8 (poleg ljudskega vrta na desno) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje, itd. Pisanke in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.